

Rapport Proefproject Ouderteam.nu

Ouderteam.nu is een preventief psycho-educatief programma voor aanstaande en prille ouders, ontwikkelt door het lectoraat Ouderschap en Ouderbegeleiding van Hogeschool Leiden. Het richt zich op de samenwerkingsrelatie tussen partners in de overgang van partnerschap naar ouderschap.

In 2018 startte EXPOO een proefproject om het programma Ouderteam.nu uit te testen in Vlaanderen. Tijdens dit proefproject werden 10 professionals opgeleid in het uitvoeren van dit programma met ondersteuning en verdere opvolging van het lectoraat Ouderschap en Ouderbegeleiding Hogeschool Leiden.

Kader

Een positieve samenwerkingsrelatie als basis voor sterk ouderschap.

De overgang van partnerschap naar ouderschap vraagt veel van ouders. Onderzoek toont dat de tevredenheid en kwaliteit van de partnerrelatie (tijdelijk) afneemt vlak na de geboorte van een kind. Veel koppels ervaren een relatiecrisis na de komst van een baby. Ook als kinderen in de puberteit zitten ervaren ouders een afname in de kwaliteit van hun relatie. En juist deze partnerrelatie is belangrijk voor het welzijn van ouders en kinderen.

Moeilijkheden in de relatie kunnen leiden tot gezondheidsklachten, vroeggeboorte, stress, depressie en echtscheiding. Vroege interventies kunnen dergelijke problemen voorkomen en het welzijn bevorderen. Uit onderzoek blijkt dat de beste familiale voorspeller van problemen bij kinderen de relatie tussen ouders is, vooral als kinderen jong zijn. Als ouders niet goed kunnen samenwerken of veel conflicten hebben in hun ouderlijke rol heeft dit een negatieve invloed op het welzijn van de ouders en de ontwikkeling van het kind. Een goede samenwerkingsrelatie (overeenstemming over opvoedkwesties, verdeling taken, steunen van elkaar en het samenwerken in hun rol als ouder) daarentegen versterkt ouder en kind.

Ouderteam.nu: goede zorg voor het kind begint bij goede zorg voor de ouders

Het lectoraat Ouderschap en Ouderbegeleiding van Hogeschool Leiden heeft een aanbod ontwikkeld voor en met professionals die met ouders werken, en voor ouders om hun

partnerrelatie en levensvaardigheden te versterken en hiermee het welzijn van kinderen te vergroten: Ouderteam.nu

Ouderteam.nu is een preventief psycho-educatief programma voor aanstaande en prille ouders. Het richt zich op de samenwerkingsrelatie tussen partners in de overgang van partnerschap naar ouderschap. Dit programma is gebaseerd op het Amerikaanse programma Family Foundation van Feinberg. Onderzoek laat zien dat dit programma sterke effecten heeft op korte en lange termijn, op de partnerrelatie, opvoedvaardigheden van de ouders, welzijn van de ouders en de sociale en cognitieve ontwikkeling van het kind.

Gebaseerd op onderzoek Family Foundations:

Het programma werd vertaald en aangepast aan de Nederlandse situatie. Dit is gebeurd aan de hand van focusgroepen met professionals en een pilottraining met ouders. Hogeschool Leiden onderzoekt de tevredenheid, toepasbaarheid en effectiviteit van het programma in samenwerking met de Penn State University waar Feinberg werkzaam is.

Opzet

Het programma richt zich naar alle toekomstige en prille ouders. Juist in deze periode (de overgang van partnerschap naar ouderschap) is het belangrijk om te investeren in hoe je in de relatie samenwerkt.

Het beoogt een gezonde en veilige opvoeding te stimuleren en psychosociale en fysieke problemen te voorkómen, door de samenwerkingsrelatie tussen partners in de overgang van partnerschap naar ouderschap te versterken. OuderTeam.nu is uniek omdat het zich naast opvoeden ook richt op de onderbelichte thema's partner- en ouderschap.

Doelen van het programma zijn: verbeteren van het ouderlijk welzijn (positieve samenwerking tussen partners leidt tot meer zelfvertrouwen), verbeteren van de partnerrelatie (o.a. door

effectieve communicatie, en gemeenschappelijke belangen voor het welzijn van het kind), verbeteren van oudervaardigheden en versterken welzijn van het kind (versterken van de samenwerkingsrelatie zal leiden tot meer sensitiviteit, warmte en een consistente opvoeding bij beide ouders).

Het programma bestaat uit vier groepsbijeenkomsten; twee vóór de geboorte en twee als de baby er is. Daarnaast doorlopen deelnemers thuis een aantal digitale modules.

De groepsbijeenkomsten worden gegeven door twee ervaren professionals (bv. verpleegkundigen, maatschappelijk werkers, huisartsen, psychologen, verloskundigen).

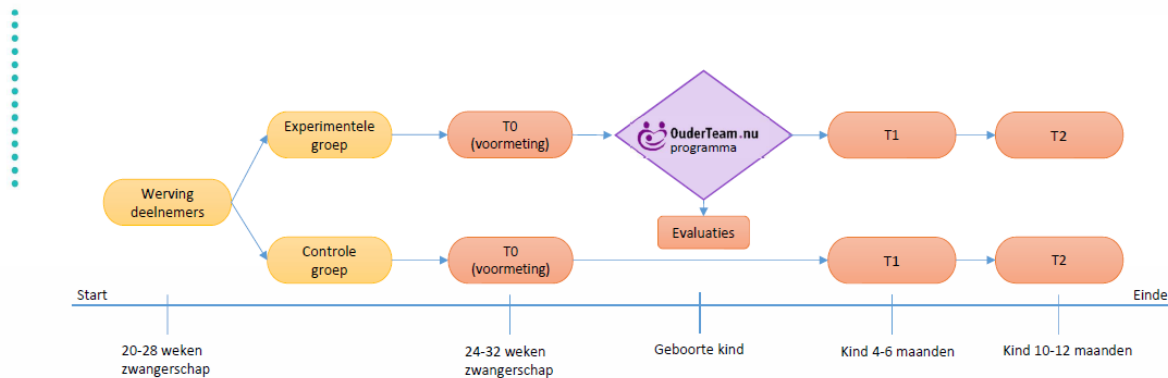
Onderzoek Lectoraat Ouderschap en Ouderbegeleiding HS Leiden

In vergelijking met de controlegroep laten ouders die Family Foundation (FF) hebben gevolgd verschillende effecten zien. FF bevordert hun welzijn en vermindert stress. Moeders geven aan minder last te hebben van postnatale depressies en angst. Ouders reageren sensitiever, warmer en disciplineren minder streng. De samenwerkingsrelatie versterkt en partners ervaren een hechtere band met elkaar. Kinderen slapen beter, zijn socialer, laten minder gedragsproblemen zien. FF heeft een positieve invloed op het kindwelzijn.

Onderzoekers van het lectoraat Merel van Grimbergen en Lieneke Jooren voerden de procesevaluatie uit (2016-2017).

In 2018-2020 voeren onderzoekers Deborah Stronks en Jesse Roest een effectstudie uit onder begeleiding van lector Carolien Gravesteijn. Net als in de Amerikaanse onderzoeken naar Family Foundation, wordt gemeten of het programma de samenwerkings-, partnerrelatie en het welzijn van OuderTeam.nu deelnemers verbetert ten opzichte van ouders die geen OuderTeam.nu hebben gevolgd. Deze effectstudie loopt tot de steekproefpopulatie voldoende aantallen respondenten bevat voor betrouwbare uitkomsten en alle follow-up metingen (na één jaar) binnen zijn. Koppels in Nederland (van locaties Rotterdam, Achterhoek, Weert en Den Bosch en alle nieuwe komende locaties) en uit België mogen deelnemen. Aan alle koppels wordt toestemming gevraagd om deel te nemen aan deze studie. Na goedkeuring ontvangen zij op drie momenten een digitale vragenlijst; tijdens de zwangerschap (T0 voordat het programma is gestart), wanneer het kind ongeveer zes maanden is (T1 na afronding van het programma) en wanneer het kind ongeveer 12 maanden oud is (T2).

Flowchart onderzoek OuderTeam.nu

In 2018 zette EXPOO een proefproject rond Ouderteam.nu op in Vlaanderen.

De doelstellingen van het proefproject in Vlaanderen:

- Het programma Ouderteam.nu uittesten binnen de Vlaamse context en de mogelijkheid tot verdere implementatie onderzoeken
- Trainen van professionals zodat zij voorbereid zijn op het geven van Ouderteam.nu aan ouders.
- Professionals ondersteunen indien nodig als zij het programma aanbieden aan ouders
- Meten van effecten en tevredenheid bij ouders, i.s.m. Hogeschool Leiden,

Deelnemende professionals:

- Caroline Meuwis - ECK Amerijtje
- Ellen Nijs - UC Leuven-Limburg
- Hanne Devos - ECK De Kraamkaravaan
- Yves Debbaut - Kind en Gezin
- Saskia Van Besauw - ECK De Kraamvogel
- Veerle Decorte - ECK De Kraamvogel
- *Hilde Curinckx - vroedvrouw Groepspraktijkom+ (gestopt)*
- *Laurence Coene - Opvoedingswinkel Brugge (gestopt)*
- *Nele Verspeet - Inloopteam Pothoek Antwerpen (training afgerond, geen groepsbijeenkomst)*
- *Tessa Moens - Inloopteam Pothoek Antwerpen (training afgerond, geen groepsbijeenkomst)*

Deze professionals werden door het lectoraat Ouderschap & Ouderbegeleiding (O&O) getraind in het geven van OuderTeam.nu aan ouders. In totaal hebben zeven professionals uit België de training voor het pre- en postnatale deel van het programma afgerond.

10 trainers werden opgeleid in de prenatale bijeenkomsten Ouderteam.nu.

2 trainers hebben afgehaakt, gezien het niet langer in hun werkcontext past om deel te nemen aan dit proefproject.

De collega's van het Inloopteam besloten om de bijeenkomsten niet uit te voeren, gezien de taligheid en onvoldoende aanpasbaarheid van het programma voor hun doelgroep.

Trainers – Locatie – aantal deelnemende koppels:

- Saskia Van Besauw & Veerle Decorte: HvK Wilrijk – 3 koppels (2x 1^e zw, 1x 2^e zw)
- Ellen Nijs & Caroline Meeuwis: HvK Hasselt/ZuMa – 2 koppels (2x 1^e zw)
- Hanne Devos & Yves Debbaut: praktijk Destelbergen – 3 koppels (3x 1^e zw)

Voorafgaand het aanbieden van OuderTeam.nu in België hebben de professionals onderling het programma enigszins afgestemd aan de Vlaamse situatie, zonder de inhoud te hebben aangetast.

Prenatale bijeenkomsten

Training prenataal: juni 2018

Tussentijds: aanpassing handleiding prenatale bijeenkomsten Ouderteam.nu

Start prenatale bijeenkomsten: april 2019

OuderTeam.nu
Overzicht

Bijeenkomst 1	Face-to-face bijeenkomst 1
1. Introductie 2. Waarden voor jullie kind 3. Voorbereiden op ouderschap 4. Ouders worden 5. Gevoelens 6. Gedachten 7. Gesprek 8. Oprichten online community	Het doel van deze bijeenkomst is om kennis te maken met het programma en het OuderTeam. Hierbij worden verwachtingen uitgesproken en worden activiteiten aangeboden die de communicatie promoten. Tijdens deze bijeenkomst worden de 3 G's geïntroduceerd die terugkomen in meerdere bijeenkomsten.
Digitale modules	Digitale modules
1. Introductie 2. Jullie kind 3. Voorbereiden op het ouderschap 4. Samenwerken als team 5. Werken aan vertrouwen 6. Gevoelens en het lichaam 7. Omgaan met conflicten 8. Goede gedachten voor een sterker OuderTeam 9. Gesprek	De eerste digitale modules richten zich op de samenwerking binnen het OuderTeam. Hierbij ligt de nadruk op de taakverdeling en wat er zal veranderen na de komst van de baby. Ook vertrouwen hebben in elkaar wordt belicht, en hoe temperament van de ouders bij dit alles een rol kan spelen. Daarna komen in de digitale modules de minder positieve dingen die ouders waarschijnlijk tegenkomen en de gevoelens die daarbij komen kijken aan bod. Er wordt inzicht gegeven in wat hieraan vooraf gaat en hoe hiermee om kan worden gegaan. In deze modules worden de 3 G's behandeld.
Bijeenkomst 2	Face-to-face bijeenkomst 2
1. Terugblik 2. Omgaan met conflicten 3. Je overspoeld voelen 4. De geboorte	Met deze bijeenkomst wordt het prenatale gedeelte afgesloten: deelnemers krijgen de laatste onderdelen van hun uitrusting aangereikt. Hier komt als vervolg op de vorige bijeenkomst de derde G aan bod: het gesprek aangaan. Ook wordt aandacht gegeven aan het opbouwen van een buffer en er wordt een start gemaakt met het opstellen van basisregels en -beloften in het gezin.

Postnatale bijeenkomsten

Training postnataal: 20 juni 2019

Handleiding vroeg minder aanpassing

OuderTeam.nu
 Overzicht postnatale bijeenkomsten

Nr. Bijeenkomst 3 1. Welkom terug 2. Eerste ervaringen 3. Korte herhaling 3 G's 4. Zorgen voor jezelf en je relatie 5. Eigen ervaring veilige hechting	Face-to-face bijeenkomst 3 Deze bijeenkomst geeft ouders de gelegenheid de eerste ervaringen te delen en met elkaar in discussie te gaan over de aanpassing aan het ouderschap. De drie G's worden herhaald. Ouders krijgen meer informatie over hechting in de vorm van de cirkel van veiligheid en door hun eigen ervaringen met veilige hechting te bekijken.
Digitale modules Aanpassen aan het ouderschap Plezier en intimiteit Waarden en wensen voor je baby Emoties bij kinderen en babytaal Verschillen tussen ouders Probleemsituaties en je gedachten Problemen oplossen Herstel van verbinding Temperament van je kind Opvoeden Seks en waardering	Digitale modules In de digitale modules is er aandacht voor tijd nemen voor elkaar en wordt benadrukt waarom dit belangrijk is. Daarnaast gaat het over intimiteit en het laten zien van waardering naar elkaar. Er wordt aandacht besteed aan de emoties bij kinderen, hoe babyhuiltjes geïnterpreteerd kunnen worden en hoe je je baby kunt kalmeren. Daarnaast gaat het over veiligheid in het gezin en hoe verschillen tussen ouders over een gevoel van veiligheid creëren kunnen zorgen voor conflict of hoe ze elkaar juist kunnen aanvullen.
Nr. Bijeenkomst 4 1. Terugblik en digitale onderdeel 2. Conflicten: wat doen wij ermee? 3. Problemen oplossen 4. Herstel 5. Temperament 6. Opvoeding 7. Waardering	Face-to-face bijeenkomst 4 In deze bijeenkomst is er ruimte voor het uitwisselen van de problemen of uitdagingen die ouders tot nu toe zijn tegengekomen. Daarnaast is er aandacht voor het onderscheid tussen vijandige en/of agressieve conflicten en algemene onenigheden die rustig uitgepraat en opgelost worden. Stellen leren hoe ze een middenweg kunnen vinden en op een constructieve manier problemen kunnen oplossen. Met behulp van diverse oefeningen gaan ouders aan de slag met de cirkel van herstel, het temperament van hun kind en de opvoeding van hun kind. Tot slot wordt expliciet aandacht besteed aan het uiten van waardering naar elkaar.

Evaluatie Lectoraat Hogeschool Leiden

Voor kwaliteitsmonitoring vullen professionals en koppels een evaluatieformulier in over het programma en de uitvoering ervan. Professionals vullen deze in na elke bijeenkomst en de (aanstaande) ouders na de tweede en vierde bijeenkomst. Het lectoraat heeft evaluatieformulieren die in de pilot zijn gebruikt aangeboden om mee te werken. Zij ontvingen van de onderzoeker links naar de digitale vragenlijst formulieren, die zij zelf doorstuurde naar de deelnemers of zelf invulde.

Evaluatie Ouderteam.nu Vlaanderen

Deelnemers over OuderTeam.nu – Prenataal / Postnataal

Prenataal

Door vijf deelnemers is de eerste evaluatie (na de tweede bijeenkomst) ingevuld. Locaties van de prenatale bijeenkomsten waren het Huis van het kind Wilrijk (Antwerpen), Gent (2), Destelbergen en Hasselt, begeleid door Saskia & Veerle van de Kraamvogel, Hanne Devos en Yves (3), Ellen en Caroline. Alle deelnemers hebben beide prenatale bijeenkomsten met partner bijgewoond.

Postnataal

Eén deelnemer heeft de evaluatie ingevuld op 13-12-2019. Zes andere deelnemers waren begonnen met evalueren, maar hadden het niet afgemaakt. Locatie van de bijeenkomst was Wilrijk, gegeven door professionals Veerle & Saskia. De deelnemers heeft met partner beide postnatale bijeenkomsten bijgewoond.

Hieronder volgen alle vragen die gesteld zijn in de digitale evaluatieformulieren. Zie de tabellen voor de gegeven antwoorden en bijbehorende frequenties.

I. Bijeenkomsten

Tabel 1.

Antwoorden bijeenkomsten

	Prenataal N = 5)	Postnataal (N = 1)
1. Wat vond u van de inhoud van de bijeenkomsten?	Niet goed/slecht (1) Voldoende (2) goed (2)	Voldoende (1)
2. Wat vond u van de inhoud van de oefeningen tijdens de bijeenkomsten?	Onvoldoende (2) Voldoende (2)	Goed (1)

	Goed (2)	
3. Wat vond u van de afwisseling in de bijeenkomsten?	Niet goed/slecht (1)	Voldoende (1)
	Voldoende (2)	
	goed (2)	
4. In hoeverre was de inhoud van de bijeenkomsten te volgen en te begrijpen?	Voldoende (1)	Goed (1)
	Goed (4)	
5. In hoeverre kunt u de kennis en vaardigheden die u heeft opgedaan ook gebruiken in andere situaties?	Onvoldoende (1)	Voldoende (1)
	Voldoende (3)	
	Goed (1)	
6. Wat voor cijfer zou u de bijeenkomsten geven op een schaal van 1 (heel slecht) tot en met 10 (heel goed?)		
Prenataal gemiddelde cijfer bijeenkomsten = 7.4.		
Postnataal cijfer bijeenkomsten = 8.		

II. Professionals

Tabel 2.

Antwoorden over professionals

	Prenataal N = 5)	Postnataal (N = 1)
6. Wat vond u van de kennis van de professional(s)?	Voldoende (2)	Goed (1)
	Goed (3)	
7. Wat vond u van de vaardigheid van de professional(s)?	Voldoende (3)	Goed (1)
	Goed (2)	
8. Wat vond u van het contact tussen de professional(s) en de deelnemers?	Voldoende (2)	Goed (1)
	Goed (3)	

III. Digitaal programma

7. Heeft u alle modules (1 t/m 9) afgerond?

Prenataal: Ja (5)

Postnataal: Nee (1)

8. Hoeveel van de digitale modules heeft u afgerond?

Prenataal: Alles (5)

Postnataal: Ongeveer de helft (1)

Opmerking reden: "Onvoldoende tijd/te veel theorie"

Tabel 3.

Antwoorden digitale modules

	Prenataal N = 5)	Postnataal (N = 1)
9. Hoe beoordeelt u de onderwerpen in de digitale modules?	Slecht (1) Onvoldoende (1) Niet goed/slecht (2) Goed (1)	Voldoende (1)
10. In hoeverre vond u de opdrachten goed te volgen?	Onvoldoende (1) Niet goed/slecht (3) Voldoende (1)	Voldoende (1)
11. Vond u de informatie/kennis goed te volgen?	Niet goed/slecht (1) Voldoende (3) Goed (1)	Voldoende (1)
12. In hoeverre heeft u de informatie/kennis/opdrachten al in de praktijk kunnen gebruiken?	Niet goed/slecht (5)	Niet goed/slecht (1)

13. Ik vond de digitale modules: (meerdere antwoorden mogelijk):

- Prenataal: Nuttig (1), Leerzaam (1), Tijdrovend (5), Interessant (1), Saai (2), Onduidelijk (2), Inspirerend (1), Duidelijk (1) en Afwisselend (1).
- Postnataal: Tijdrovend (1), Interessant (1) en Afwisselend (1).

14. Hoe vond u het om opdrachten samen met uw partner te maken?

Prenataal:

- Nuttig
- Goed, bood ruimte tot samen nadenken over bepaalde onderwerpen
- Kon beter als we direct erover konden babbelen in groep met andere mensen
- Leerrijk, maar niet super innovatief
- Leuk en leerrijk

Postnataal:

- Niet altijd nuttig in de huidige vorm

15. Hoe beoordeelt u de hoeveelheid tijd die het volgen van de digitale modules kostte?

Prenataal: Veel tijd (2), teveel tijd (3).

Postnataal: teveel tijd (1).

16. Wat is uw eindoordeel over de modules op een schaal van 1 (heel slecht) tot en met 10 (heel goed)?

Prenataal gemiddelde cijfer digitale modules = 5.

Postnataal cijfer digitale modules = 5.

IV. Opmerkingen

Prenataal:

- Interessante info die best met de mensen wordt aangepakt, al dan niet uitgediept naargelang de noden. de vragenlijsten zijn goed qua info maar saai en de aanpak kan beter
- Heel erg benieuwd naar de vervolgssessies.

Postnataal: -

Professionals over OuderTeam.nu – Bijeenkomst 1 – 4

Bijeenkomst 1

Evaluatie bijeenkomst 1 is door drie professionals ingevuld, tien begonnen maar niet afgemaakt. Deze eerste bijeenkomst vond plaats op 9-4-2019 en twee op 6-5-2019, waarna de professionals de evaluatie invulde op 11-4-2019, 9 en 10-5-2019. De locaties van de bijeenkomsten waren in Destelbergen en twee in Wilrijk. Allen evaluaties gingen over een groep die bestond uit drie koppels, maar bij twee was de groep incompleet (één stel was afwezig).

Bijeenkomst 2

De tweede bijeenkomst is door twee professionals ingevuld. Vier professionals waren eraan begonnen, maar zij hebben de evaluatie niet afgemaakt. Op 20-5-2019 werd de bijeenkomst gegeven, waarna op 21-5-2019 de evaluatie werd ingevuld. De groep bestond oorspronkelijk uit drie koppels, maar bij deze bijeenkomst waren twee koppels aanwezig (hetzelfde koppels dat de eerste bijeenkomst miste meldde beide professionals).

Bijeenkomst 3

Het evalueren van de derde bijeenkomst is door twee professionals gedaan, drie waren er aan begonnen maar hadden het niet afgemaakt. De bijeenkomst vond plaats op 12-10-2019, erna evalueerde de professionals de bijeenkomst op 16-10-2019 en 28-10-2019. De groep was compleet met drie koppels. Een groep was incompleet met één aanwezig koppel, de andere volledige groep bestond uit twee koppels.

Bijeenkomst 4

Bijeenkomst vier is door drie professionals geëvalueerd, één professional had het niet afgemaakt nadat hij/zij eraan was begonnen. Deze laatste bijeenkomsten waren gehouden op 30-11-2019 en 6-1-2020 en werden geëvalueerd door de professionals op 2-12-2019 en 24-1-2020.

Tabel 4 toont de door professionals gegeven antwoorden van alle bijeenkomsten. Het getal tussen de haakjes achter het antwoord weergeeft hoe vaak het desbetreffende antwoord is gegeven is voor de bijeenkomst (per kolom).

Tabel 4

Evaluatie antwoorden bijeenkomst 1 - 4

		Bijeenkomsten			
		1	2	3	4
a.	Hoeveel van de inhoud van deze bijeenkomst heeft u aan de deelnemers kunnen presenteren?	Minder dan 40% (1) Vrijwel alles (2)	Het merendeel (1) Vrijwel alles (1)	Het merendeel (1) Vrijwel alles (1)	Het merendeel (1) Vrijwel alles (2)
b.	Hoe verliep het coördineren van de bijeenkomst?	Goed (3)	Goed (1) Perfect (1)	Goed (1) Perfect (1)	Goed (2) Perfect (1)
c.	In hoeverre bent u van de handleiding/planning afgeweken tijdens de bijeenkomst?	Nauwelijks (1) Soms wel (2)	Niet niet / Niet wel (1) Meestal wel (1)	Nauwelijks (1) -	Soms wel (3)
d.	In hoeverre heeft u het materiaal helder kunnen presenteren?	Voldoende (2) Goed (1)	Goed (2)	Voldoende (1) Goed (1)	Voldoende (1) Goed (2)
e.	Hoe vaak heeft u iets van uw eigen ervaring(en) gedeeld tijdens de bijeenkomst?	Een keer (2) Twee keer (1)	Een keer (1) Twee keer (1)	Een keer (1) Twee keer (1)	Nooit (1) Twee keer (1) Drie keer of vaker (1)
f.	Hoe zeker voelde u zich in het presenteren van het materiaal?	Niet zeker / niet onzeker (1) Zeker (2)	Zeker (1) Helemaal zeker (1)	Zeker (1) Helemaal zeker (1)	Zeker (1) Helemaal zeker (2)
g.	In hoeverre denkt u dat de deelnemers de inhoud van de bijeenkomst konden volgen en begrijpen?	Minder dan 40% (2) Vrijwel alles (1)	Goed (2)	Goed (2)	Voldoende (1) Goed (2)

h. In hoeverre deden de deelnemers mee in de discussies?	Goed (3)	Fout in evaluatie, wordt niet gevraagd.	Fout in evaluatie, wordt niet gevraagd.	Fout in evaluatie, wordt niet gevraagd.
i. In hoeverre deden de deelnemers mee in de oefeningen?	(Goed 3)	Goed (2)	Goed (2)	Voldoende (1) Goed (2)
j. In hoeverre denkt u dat de stellen onderling een band met elkaar hebben ontwikkeld gedurende de bijeenkomst?	Gemiddeld (2) Helemaal wel (1)	Gemiddeld (1) Redelijk (1)	Gemiddeld (1) Redelijk (1)	Redelijk (1) Helemaal wel (1) Helemaal niet (1)

Opmerkingen van professionals

Bijeenkomst 1:

- Voor België hebben we met alle lesgevers de cursus aangepast aan de Vlaamse situatie, in overleg met Caroline Gravesteyn. De afgesproken versie wordt dan ook gegeven.
- We hebben dit toch wel erg naar de Vlaamse context én een veiliger groepssfeer vertaald.

Bijeenkomst 2:

- We gaven de versie die we in Vlaanderen aangepast hebben met alle Vlaamse lesgever, in overleg met EXPOO en Carolien Gravensteijn.
- We hebben toch nog veel dingen een vlottere uitwerking moeten geven.

Bijeenkomst 3:

- Fijne les! De structuur was veel duidelijker dan in de prenatale lessen. De prenatale lessen hebben we met de Vlaamse lesgevers helemaal aangepast aan onze context en nu was dat niet nodig. Het blijft wel heel talig.
- Het was verbazingwekkend hoe er ervaringen gedeeld werden en mensen zich kwetsbaar opstellen

→ Overige suggesties:

- Een versie voor andertalige nieuwkomers

- Dit is een zeer talige workshop waarbij je genoeg taal moet hebben om over je emoties en gevoelens te kunnen communiceren. Deze was leuker dan de prenatale sessie

Bijeenkomst 4:

- We hebben het stuk rond temperament wat aangepast. We vonden dit heel erg `in hokjes steken`. Het leren ook: straffen en belonen is toch niet meer van deze tijd. Ook het stuk rond opvoedstijlen pasten we wat aan. Jammer dat er in het digitale stuk ook iets voorkomt in de zin `het is OK om een baby van 2 maanden 5 minuten te laten huilen`. Dit is ondertussen toch ook al door recent wetenschappelijk onderzoek aangetoond dat dit schadelijk kan zijn, met een effect op hechting en het latere basale stress-niveau. Het zou fijn zijn als de vorming steeds aan de recentste onderzoeken werd aangepast.
- Ik blijf verbaasd over hoe easy de bijeenkomst verloopt en hoe open er verteld wordt.
- Seksualiteit komt (bijna) niet aan bod terwijl ik dit wel een belangrijk item vind, wat ouders zelf niet altijd ter sprake durven brengen.

→ Overige suggesties:

- De deelnemers gaven aan dat ze het digitale stuk, zeker postnataal, veel te lang vonden. Ze waren er 5 à 6 u aan bezig. Ze vonden het ook storend dat het samen moest ingevuld worden. Ze gaven aan dat het fijn zou zijn als bv. mama een stuk kan invullen als ze tijd heeft, en dan papa wanneer het voor hem past, en dan eventueel terug een stukje samen voor feedback en bespreken. Ze vonden het digitaal deel postnataal niet meteen een meerwaarde. Het kan wel helpen, maar dan veel korter. De live bijeenkomsten vonden ze fijner. De inhoud digitaal vonden ze nog te `Nederlands` voor Vlaanderen.
- Het lijkt me dat we meer verschillende opties zouden moeten kunnen geven. Er blijven enkele stroeve onderdelen inzitten waar we toch serieus op moeten kauwen hebben om dit behapbaar te maken. Ook de bronnen van waar jullie het haalden zijn ons niet altijd duidelijk. Ik meen dingen te herkennen uit non violent communication. Dit gebruiken zonder de bron te erkennen haalt de kracht weg uit het geheel. Heel talig!
- Veel herhaling

Feedback professionals na afloop van het proefproject Ouderteam.nu

Fysieke bijeenkomsten:

Groepssamenstelling & ervaringen groep

- Wij hadden een kleine groep mocht wel iets groter zijn
- Leuk geweest voor de “lesgever” en voor de koppels
- Bijeenkomsten werden als zeer waardevol gezien door de koppels.
- Aangezien het een klein groepje was, zijn ze ook erg hecht geworden
- Leuk om de groep te zien groeien
- Hadden er zin in en waren heel actief, veel interactie met elkaar
- Heeft hen laten stil staan en benoemen zaken

Opbouw en methodiek fysieke bijeenkomsten

- Toch wel wat afgeweken van de methodieken in de cursus
- Meer ingespeeld op vragen van het moment ipv vast te houden aan het cursusmateriaal
- Drempels: talig
- Prenataal: Het ‘live’ gedeelte was heel aangenaam! Maar onze aanpassing, die we met de Vlaamse partners deden, was echt nodig. De ouders waren tevreden en wij ook.
- Postnataal: heel aangenaam, zowel voor ons als voor de ouders. Hier moesten we inhoudelijk bijna niets aanpassen, dus dat was fijn. Enkel qua opvoedstijlen en temperamenten hebben we wel wat andere, mildere bewoordingen gebruikt in onze bijeenkomst.

Digitale modules:

- Het digitale deel (prenataal) had nog wel wat haken en ogen. Soms was het geluid luid, dan weer stil, de inhoud was ‘te Hollands’, het doorlopen duurde lang, het haperde soms.
- Digitale module vonden ze overbodig aangezien de meeste onderwerpen ook nog eens besproken werden in de bijeenkomsten, ze gaven aan liever dan nog een extra bijeenkomst te hebben, dan de digitale module te doen. Digitale module nam ook veel tijd in beslag en werd vaak ‘snel snel’ net voor de sessie door de koppels afgewerkt.

- 'Seksualiteit en intimiteit' was maar een klein deeltje van de digitale module en werd niet standaard aangeboden in de bijeenkomsten. Kandidaten vonden dit een groot gemis.
- Digitale module is heel Hollands
- Het digitale deel (postnataal) was al wat beter dan het prenatale, maar er zaten wel heel langdradige stukken in. De ouders gaven ook aan dat ze het jammer vonden dat ze niet konden terugspoelen of doorspoelen, en dat mama en papa het niet op een ander moment konden invullen. Ze vonden het ook heel lang (ze zaten er een paar uur aan bezig). Inhoudelijk al meer OK dan prenataal.

Conclusies:

Programma Ouderteam.nu

- De handleiding van het prenataal aanbod werd als zeer 'Hollands' ervaren en diende methodisch ook grondig aangepast te worden aan de Vlaamse situatie.
- Methodisch werd er gekozen voor andere werkvormen om voldoende aandacht en aansluiting te houden bij en met de groep.
- Een aantal items uit de fysieke bijeenkomsten werden geschrapt door de vele herhalingen in de digitale modules.
- De competenties van de trainers dienen zeer ruim te zijn. Het is ook aangewezen om deze sessies met 2 trainers te geven.

Thema 'Van partnerschap naar ouderschap'

- Het thema wordt als zeer waardevol beschouwd. In het huidige aanbod gaat er onvoldoende aandacht naar de transitie die koppels doormaken bij de overgang naar het ouderschap.

Hoe verder?

Het programma Ouderteam.nu, zoals het nu voorligt, is niet toepasbaar in het Vlaams perinataal aanbod en zal niet verder geïmplementeerd worden.

Echter, het thema rond transitie van partnerschap naar ouderschap wordt als zeer waardevol ervaren, zowel door de professionals als door de ouders.

In het huidige prenataal aanbod wordt er onvoldoende aandacht gevestigd aan het belang van de nieuwe samenwerking tussen ouders, het belang van realistisch ouderschap en de veranderende relatie tussen ouders als koppel.

De professionals aarzelen of aanstaande ouders tijd willen investeren om uitsluitend rond dit thema aan te sluiten bij een fysiek groepsaanbod. Ze denken eerder dat dit thema verweven dient te worden in het bestaand aanbod naar aanstaande ouders.

In dit kader willen we verkennen of een Vlaams digitaal/blended aanbod rond de overgang van partnerschap naar ouderschap een antwoord kan bieden op dit hiaat.

We nemen dit thema ook mee in de verdere uitwerking van het draaiboek perinataal groepsaanbod, dat ontwikkeld wordt door EXPOO en de ECK's.